

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Bonecos de Santo Aleixo

CENTRO DRAMÁTICO DE ÉVORA

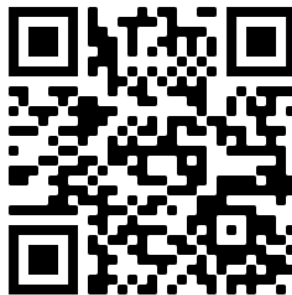
Dissabte 21 de maig del 2022, 18.30h.

Església de les Torres de Fals
FALS (FONOLLOSA)

Valora'ns!

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Consulta la resta de programació
d'Espurnes Barroques a:

ESPURNESBARROQUES.CAT

PROGRAMA

Bonecos de Santo Aleixo, *Auto da criação do mundo*

1r acte. Ball dels Angelets

2n acte. Creació de la Llum

3r acte. Discussió entre el Sol i la Lluna

4t acte. Déu crea Adam, Eva i els animals

5è acte. La temptació i l'expulsió del Paradís

6è acte. Danses populars i cançó final

Durada de l'espectacle: 60' sense pausa

NOTES AL PROGRAMA

L'auto de la creació del món

Els Bonecos de Santo Aleixo són una tradició teatral de la regió de l'Alentejo, a Portugal. Documentada des de finals del segle XVIII, les seves arrels provenen dels Autos i Misteris medievals de temàtica religiosa. Les versions que ens han arribat, però, contenen una barreja de gèneres sagrats i profans, així com la important presència popular del món rural alentejà, amb personatges que fan i diuen el que volen amb total llibertat, com el Mestre Salas o el Padre Chancas.

Als anys vuitanta, l'últim Mestre dels Bonecos a la manera antiga, António Talhinhos, va transmetre els seus coneixements a una companyia d'actors professionals del Centre Dramàtic d'Évora, que ara són els encarregats de representar el seu repertori arreu del món.

Algunes característiques especials dels Bonecos de Santo Aleixo són:

- La il·luminació, sense llum elèctrica i només feta amb una llàntia de doble boca amb metxes d'oli i, de vegades, alguna espelma. El resultat és un entrellum atractiu i misteriós, que les oscil·lacions de les flames d'oli no fan més que augmentar, mentre que alhora donen vida al hieratisme dels rostres.

- L'humor i un registre general d'irreverència i transgressió, sobretot en els dos personatges principals: el Mestre Salas i el Padre Chancas, presentadors i alhora protagonistes d'altres obres com el «Sermó del Padre Chancas», una desenfadada exaltació a la beguda, o la «Confessió del Mestre Salas», en la què exposa la seva vida forassenyada, amb tendència a acabar-ho tot a garrotades.

- L'ús de la sonoritat festiva de la guitarra portuguesa per acompanyar el *fadinho* o *fado alentejano*, les *saiadas* (cançons populars de tema amorós pròpies de l'Alentejo), les contradanses i els *ballinhos* que trufen l'espectacle.

La funció que presenciarem avui, l'*Auto de la creació del món*, fonamentat en el llibre del Gènesi, s'articula en els següents actes:

PRIMER ACTE: Ball dels Angelets

La funció comença sempre amb el Ball dels cinc Angelets, quatre dels quals porten un trosset d'espelma encesa. El del mig és el que dirigeix el ball. S'acompanya amb la guitarra portuguesa que toca una contradansa a un ritme accelerat, mentre els Angelets fan un divertit *zapateado*.

SEGON ACTE: Creació de la Llum

Apareixen el Sol i la Lluna. La veu de Déu dona les indicacions oportunes, mentre el cor narra, amb un text solemne, el naixement del Sol i de la «lluminària segona», la Lluna.

TERCER ACTE: Discussió entre el Sol i la Lluna

El Sol i la Lluna estan representats per dues figures al·legòriques: un home i una dona. Discuteixen i manifesten les seves diferències.

Apareix el Padre Chancas. Després d'un parlament de presentació, entra el Mestre Salas armat del seu garrot. Introdueixen el públic en l'acció escènica.

QUART ACTE: Déu crea Adam, Eva i els animals

Déu fa néixer Adam, que surt de darrere un mur. Adam es queixa de la seva soledat i demana companyia: una dona. Déu fa que neixi Eva.

Aparició sobtada del Mestre Salas, molt content de veure dues persones despullades a l'escenari, especialment Eva, de qui admira les seves mamelles.

La seva entrada dona inici a una de les escenes més àgils i divertides de la Creació: la passada dels animals. Amb comentaris jocosos, el Mestre Salas va comentant cada animal, interactuant amb Adam i el públic: un cavall, un porc, un gos, una ovella, un corb, un colom, i acaba la sèrie amb un bou.

CINQUÈ ACTE: La temptació i l'expulsió del Paradís

El cor introdueix l'escena: apareix la serp, que s'enrosca a l'arbre, des d'on tempta Eva. Aquesta agafa la poma i menja. Eva convida a menjar a Adam, que cau en la temptació. Déu baixa de darrere d'un núvol negre i els castiga: a ella, a parir amb dolor; a ell, a treballar; i, a la serp, a reptar per terra. Adam i Eva ara van vestits.

Adam dialoga amb l'Empipadora o Punyetera (*A Fiandeira*), un personatge que es recrea a cantar-li les quaranta, fins que ell la treu a puntades de peu.

SISÈ ACTE: Danses populars i cançó final

Apareixen quatre noies pels balls finals. El Mestre Salas parla amb elles i amb el públic, pregunta si ha agradat la funció i fa referències a alguns espectadors coneguts. Apareix la seva cosina i es preparen quatre parelles per ballar. El Mestre Salas i la cosina són una d'elles. Intercanvien diàlegs picants.

Les danses que ballen són *saiades*, unes cançons populars de l'Alentejo, generalment de tema amorós. L'obra acaba amb la *tourada*: surt un toro i fa córrer a tothom, abans de l'enrenou i traca final.

FITXA ARTÍSTICA

CENTRO DRAMÁTICO DE ÉVORA (CENDREV)

Ana Meira, cantora i manipuladora, veu d'Eva, dansa dels Angelets, veu de serpent

Gil Salgueiro Nave, guitarra portuguesa i veu de Déu

Isabel Bilou, cantora i manipuladora, dansa dels Angelets, veu de la Lluna i d'Eva després del càstig

José Russo, cantor i manipulador, veu Mestre Salas i del Sol

Victor Zambujo, cantor i manipulador, veu del Padre Chancas i d'Adam

El gener del 2020, el CENDREV (Centro Dramático de Évora) va celebrar quaranta-cinc anys de treball desenvolupat al voltant de la creació artística, la formació teatral i la gestió del centenari Teatro Garcia de Resende que, a més de les seves activitats de creació i difusió, ha acollit centenars d'espectacles de teatre, música i dansa produïts per altres estructures artístiques nacionals i estrangeres.

El CENDREV s'ha encarregat de la recuperació de la important col·lecció de titelles tradicionals de l'Alentejo, els Bonecos de Santo Aleixo, amb els quals ha realitzat milers d'actuacions arreu del país i a l'estranger, després de recollir la tradició oral d'António Talhinas, l'últim mestre que els representava «a la manera antiga». Poc temps després de recollir el seu repertori, els mateixos actors que encara avui el continuen representant van decidir crear una trobada de referència en el món dels titelles: la Biental Internacional de Marionetas de Évora (BIME), la primera edició de la qual va tenir lloc l'any 1987.

El CENDREV, més que una companyia de teatre, és un autèntic centre d'acció teatral on s'entrecreuen diferents àmbits i components de la vida teatral, i la seva pràctica sistemàtica i continuada configura una clara vocació de servei públic. El CENDREV també ha estat un laboratori des del qual desenes de nous professionals han anat creant projectes a l'Alentejo o integrant altres estructures arreu del país.

Aquesta pràctica continuada de treball també va implicar l'establiment de xarxes de contactes i associacions amb nombrosos creadors i institucions a nivell nacional i internacional. L'últim exemple d'aquesta pràctica és la recent creació del Circuit Ibèric d'Arts Escèniques, que implica nou estructures de creació artística d'Espanya i Portugal amb responsabilitats també en la gestió i programació de sales de concerts.

La dimensió cultural de la ciutat d'Évora a nivell nacional, les tradicions preservades com a centre regional i el seu pes en l'àmbit de les relacions internacionals des de la classificació de la ciutat com a Patrimoni de la Humanitat, també han determinat el camí de CENDREV, que es defineix com un projecte de ciutat adreçat fonamentalment al territori que, des d'aquí, projecta la seva intervenció al país i a l'exterior.

TAST

Celler Collbaix - El Molí

<https://cellerelmoli.com>

Porc de Palou

www.porcdepalou.cat

Restaurant Molí de Boixeda

<https://molideboixeda.com>

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Manresa

Ajuntament de Solsona

Ajuntament de La Coma i La Pedra

Ajuntament de Pinell del Solsonès

Ajuntament de Sant Mateu de Bages

Ajuntament de Sant Martí Segúioles

Ajuntament de Fonollosa

Ajuntament de Cardona

Ajuntament de Rier

Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys

Ajuntament de Súria

Ajuntament de Guissonà

Ajuntament de Sant Guim de Freixenet

Ajuntament de Pujalt

Ajuntament d'Igualada

Ajuntament de Tora

Ajuntament d'Estarès

Ajuntament de Cervera

Ajuntament de Pinós

CONSELL COMARCAL DE LA SEGARRA

COMITAT DE VELOCITAT DE LA CATALUNYA

SOLSONES

ara lleida

grupalba

amical

AMPANS

AMPANS

Manresa 2022 Transforma

Fundació Turisme i Fires de Manresa

M!

GOBIERNO DE ESPAÑA

MINISTERIO DE CULTURA Y TURISMO

inaem

BISBAT DE SOLSONA

BISBAT DE VIC

COVA SANT IGNASI MANRESA

jesuïtes Catalunya

IGUALADA CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA 2022

FCACU

OMNIUM

COSTERS DEL SEGRE

Pla de BAGES

OR

aie

esmuc

JM Catalunya

CONSELLERIA DE FONS EUROPEUS, UNIVERSITAT I CULTURA

institut d'estudis baleàrics

CALAF GRUP

PORC DE PALOU

AIRA 7030TIC

OLIVA TORRAS GRUP

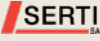
URCOTEX

SERTIC SA

Vila Vila

DISTRIBUCIÓ DE GASOL

MAS

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Farmàcia Planas · Gestoria Mas · Alapont · ACEC · Tèxtil Oliu · Òptica Jané · Remsa, SL Vidres Solsona · La Farga del Solsonès · Cardona Motors · Tallers Ballús · Koobin · Knauf · Constructora del Cardoner Excavacions Cots Codina · Constructora de Solsona · Fruits Taribó · Mengem Bages · Dasler, S. A · Farmàcia Òptica Casas Oli Migjorn · Espar Sala · perecuadrench / arquitectura · Picó Gràfics · Tegecom · Ganivets Pallarès · La Mare Cultural El Monegal · Hotel Sant Roc · Allotjaments rurals l'Era d'en Bella · Hotel Bremon · UrbiApartments · El Miracle Apartaments La Garriga de Castelladral · Ca la Rosita · Hotel Solsona Centre · Electrodomèstics Vilaseca · Conservatori Música Manresa ACEM · Antiga Casa Magí · Associació Joan Carles i Amat · Associació d'Amics de Vergós Guerrejat Associació Riubrogent · Associació Amics de Coaner · Amics de l'Orgue de St. Llorenç de Morunys

Productors:

Forn de Cabrianes · Cerveses La Pirata · Forn de pa Camps · Ca la Roseta · Forn Jorba · Celler Roc Falcon · Masia Tonicoll Casa Cavallera, Agroturisme i Agricultura ecològica · Restaurant El Cigronet · Xocolates Oro Vivo · Fleca de la Font · Pastoret Casa Dalmases · Xocolates Aynousé · Celler Collbaix · El Molí · Porc de Palou · Joviat · Oller del Mas · Aviram Maria · Cal Rosal Restaurant Molí de Boixeda · Parc de les Olors de Claret · Restaurant Casal de Castelltallat · Cafès Gener · Biolord Formatgeria Valette · Pastisseria Fidel · Oli Migjorn · Un pam de terra · Mel de Sant Guim · Comunitat boliviana d'Igualada Gebrat – Gelats i sorbets ecològics · Celler Grau i Grau · Restaurant Can Patoí · Selecte Wine Store · Celler El Miracle Formatgeria El Miracle · Restaurant El Miracle · Mel de Su · Comalats · Formatges Veciana · L'Antic Forn

Mitjans col·laboradors:

